

SML VAPAAEHTOISTOIMINNAN KEHITTÄMISOHJELMA

2023–2026

Versio 1.1

Sisällysluettelo

1. Johdanto	3
2. Kehittämishojelman toimenpiteet ja tavoitteet	3
2.1 Kehittämishojelman toimenpiteet.....	3
2.2 Kehittämishojelman tavoitteet.....	4
3. Kehittämistyön vastuuhenkilöt	5
4. Kehittämishojelman toimeenpanosuunnitelma	5
5. Vapaaehtoisen näkökulma	6
6. Vapaaehtoisten koulutus	6
6.1 Vuoden 2023 koulutukset	6
6.2 Vuoden 2024 koulutukset	7
6.3 Vuoden 2025 koulutukset	7
6.4 Vuoden 2026 koulutukset	8
7. Alueelliset tutortoimitsijat	8
8. Yhteistyö eri kerhojen ja muiden yhdistysten välillä	9
9. Viestintä, tavoitettavuus ja sosiaalinen media	9
9.1 Vapaaehtoistoimijat ja talkootyön ahertajat esiin viestinnässä	9
9.2 Talkoo- ja vapaaehtoistyön kalenteri.....	10
10. Vapaaehtoisten työn huomiointi/palkitseminen	10
11. Versiohistoria	10

1. Johdanto

Suomen Moottoriliiton (SML) alainen harrastus-, valmennus- ja kilpailutoiminta pohjautuu vapaaehtoistoimintaan ja aktiivisten talkoolaisten järjestämiin tapahtumiin, vaikka osa esimerkiksi kilpailutapahtumaan liittyvistä toiminnoista onkin voitu toteuttaa ostopalveluna (mm. ajanotto, ensihoito). Kilpailutapahtumien onnistunut järjestäminen vaatii lajista riippuen noin 30–100 vapaaehtoista talkoolaista. Talkoolaisten yleisimpiä tehtäviä kilpailutoiminnassa ovat muun muassa liikenteenohjaus, järjestyksenvalvonta, ratatuomaritehtävät, kilpailun hallinto, osittain ajanottotehtävät sekä viranomaislupaprosessit sekä kahviomyynti.

Viimeisten vuosien aikana aktiivisten talkoolaisten löytäminen kilpailutapahtumiin on vaikeutunut huomattavasti ja tällä on merkittäviä vaikutuksia kilpailutoiminnan järjestämiseen. Muutoksen taustalla olevia syitä voivat olla muun muassa ihmisten ajankäytölliset haasteet sekä kasvaneet kustannukset, joiden myötä (rahallisen) korvauksen puute ei enää houkuttele lähtemään mukaan kilpailun talkootehtäviin. Tämän vapaaehtoistoiminnan kehittämisohjelman avulla pyritään pitämään jo mukana olevat aktiiviset toimitsijat pysymään toiminnassa sekä saada toimintaan mukaan uusia aktiivisia vapaaehtoisia järjestämään kilpailutapahtumia.

2. Kehittämisohjelman toimenpiteet ja tavoitteet

Vapaaehtoistoiminnan kehittämisohjelman tavoitteet sekä toimenpiteet, joilla tavoitteet pyritään saavuttamaan, on kuvattu alla. Kehittämisohjelman toimenpiteitä voidaan tarvittaessa tarkentaa, muuttaa sekä lisätä ohjelmakauden aikana. Niiden toteutumista arvioidaan noin puolen vuoden tarkastelujaksolla tai vähintään kerran vuodessa.

2.1 Kehittämisohjelman toimenpiteet

- **Vapaaehtoisten toimitsijoiden ja talkoolaisten määrän lisääminen**
  - Kilpailutapahtumien onnistuneeseen järjestämiseen vaaditaan runsaasti vapaaehtoisia erilaisiin talkootehtäviin. Vapaaehtoisia pyritään löytämään yhteistyössä kerhojen kanssa muun muassa viestinnällisin keinoin sekä osallistamalla esimerkiksi verkostoitumistapahtumiin.
  - Vapaaehtoisten hankinnassa on tärkeää kiinnittää huomiota myös siihen, että heidän osaamisensa saadaan hyödynnettyä tapahtumaan ja/tai kilpailuun liittyen. Esimerkiksi viestinnän tai tietotekniikan alojen osaajat voidaan sijoittaa osaamistaan vastaaviin tehtäviin kilpailun viestintään sekä esimerkiksi tietotekniikkaa vaativiin toimintoihin, kuten Motti-palvelun käyttöön.
  - **Seuranta:** Tavoitteen toteutumisen seuranta mitataan tilastollisesti.
  - **Vastuutahot:** Kilpailun järjestäjät, lajiryhmät, kerhotoiminnan kehittäjä (toimisto)

- **Koulutustoiminnan kehittäminen**

- Vapaaehtoisten on helpompi tulla mukaan, kun he tietävät jo etukäteen tehtävänsä ja/tai toimenkuvansa. Koulutustoiminnan kehittämisessä tavoitteena on saada uudet vapaaehtoiset kiinnostumaan koulutuksista sekä auttaa heitä kehittymään toimitsijaurallaan. Lisäksi on tärkeää järjestää koulutusta esimerkiksi käytettävien tietojärjestelmien (esim. Motti) käyttöön, jotta tietojärjestelmät eivät nouse esteeksi niiden käyttöä edellyttävien toimitsijatehtävien suorittamiselle.
- **Seuranta:** Koulutuksessa seurataan tilastollisesti osallistujamääriä koulutuksittain sekä vuositasolla. Lisäksi koulutukseen osallistuneiden määrää verrataan myönnettyihin toimitsijalisensseihin. Koulutuksen laatua seurataan kurssikohtaisten palautekyselyiden avulla.
- **Vastuutahot:** Koulutustyöryhmä, kerhotoiminnan kehittäjä (toimisto)

- **Kerhovalmentajien rekrytointi ja kouluttaminen**

- Lajivalmennus tapahtuu suurelta osin käytännön kerhotoiminnassa, jota varten on tärkeää, että kerhoissa on omia lajikohtaisia valmentajia. Valmentajat tekevät tärkeää ohjaus- ja kasvatustyötä lasten ja nuorten parissa, joten on tärkeää löytää tehtävään motivoituneita ja innostavia valmentajia. Lajikohtaisille valmentajille tarjotaan ohjausta ja koulutusta valmennustehtävään liittyen SML:n toimesta säännöllisesti.
- Valmentaja- sekä ohjaajakoulutus toteutetaan yhteistyönä liikunnan aluejärjestöjen ja SML:n kanssa. Tavoitteena on järjestää vuodessa 1–2 kertaa sekä valmentajien että ohjaajien koulutus. Vuonna 2023 olisi tavoitteena järjestää koulutus helmi-maaliskuun aikana sekä etä- että lähikoulutusta yhdistäen.
- **Seuranta:** Valmentajalistauksen laatiminen, jotta voidaan seurata valmentajien määrää ja koulutusta sekä lajiiltoja että kerhojen tasolla. Lisäksi vuosittain voidaan järjestää valmennustoimintaan liittyviä kyselyitä, joilla kartoitetaan valmennustoiminnan mahdollisia kehittämiskohteita.
- **Vastuutahot:** valmennuspäällikkö, kerhotoiminnan kehittäjä, kerhojen hallitukset ja valmentajat

2.2 Kehittämisohjelman tavoitteet

Kehittämisohjelman yhteisenä tavoitteena on rakentaa aktiivinen vapaaehtoisverkosto toimimaan kilpailutoiminnan järjestelytehtävissä, johon uusien on helppo tulla mukaan ja myös kokeneiden vapaaehtoisten motivaatiota saadaan ylläpidettyä, jotta he ovat jatkossakin mukana toiminnassa.

Tavoitteena on myös saada rakennettua pysyviä toimintamalleja vapaaehtoisten rekrytointiin ja vapaaehtoistoimintaan, jotka ovat käytössä myös määritellyn ns. kehittämisohjelmakauden

päätymisen jälkeen. Vapaaehtoisia tarvitaan niin toimitsija- kuin valmennustehtäviin, jotta kerhoissa voidaan järjestää onnistunutta harrastus-, valmennus- kuin kilpailutoimintaa.

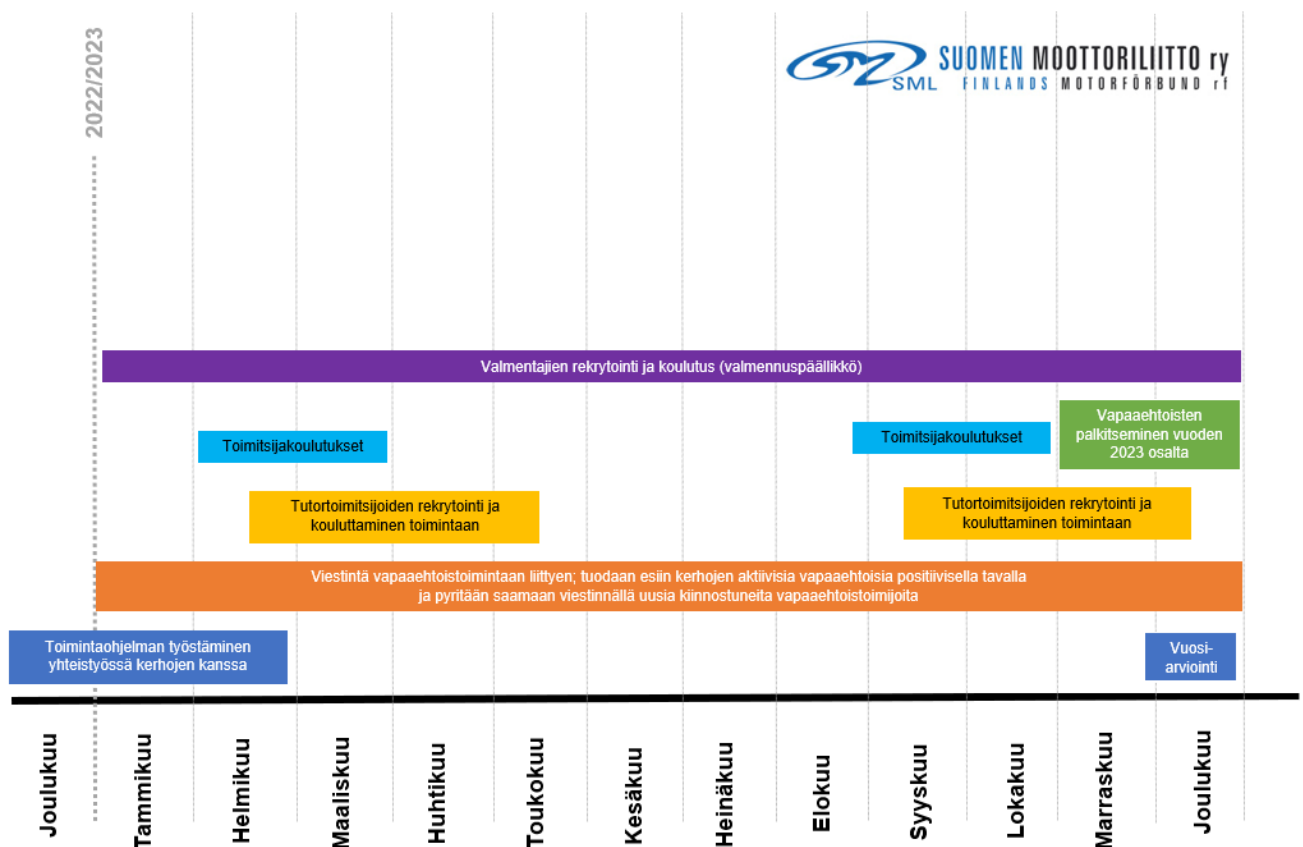
3. Kehittämistyön vastuuhenkilöt

Kehittämistyön koordinoijana toimii SML:n toimiston kerhotoiminnan kehittäjänä toimiva Miska Jokinen. Lisäksi hänen apunaan toimii kerhopalveluiden työryhmä, johon kuuluvat Jonna Kyllästinen ja Petri Niemelä. Valmennukseen liittyvien asioiden osalta tehdään yhteistyötä myös valmennuspäällikkö Tomi Konttisen kanssa.

Kehittämistyöhön otetaan mukaan myös kerhotoimijoita eri kerhoista eri puolilta Suomea, jotta mukaan kehittämistyöhön saadaan myös laajasti näkemystä kerhotoiminnan käytännön tasolta.

4. Kehittämisohjelman toimeenpanosuunnitelma

Kehittämisohjelman toimeenpanosuunnitelma ja aikataulus on esitetty alla olevalla aikajanalla.

Kuva 1: Aikajana kehittämisohjelman toimeenpanoon vuodelle 2023.

5. Vapaaehtoisen näkökulma

Vapaaehtoistyöhön on helpompi lähteä mukaan, kun vapaaehtoisella on mielenkiintoa lajia ja tehtävää kohtaan. Tehtävänkuvaus pitää olla riittävän selkeä ja yksinkertainen, jotta vapaaehtoisen on helppo tulla mukaan ja hän tietää, mitä häneltä odotetaan/edellytetään. Kysyttäessä onkin hyvä huomioida, että ei kysytä vain mukaan talkoisiin vaan kysytään henkilöä esimerkiksi suoraan johonkin tiettyyn tehtävään, kuten ratatuomariksi, järjestyksenvalvojaksi tai vaikkapa liikenteenohjaajaksi. Samalla voidaan käydä tarkemmin läpi, mitä kyseisen tehtävän onnistunut suorittaminen edellyttäisi. Vapaaehtoinen pääsee tällöin parhaalla mahdollisella tavalla tuomaan omaa osaamistaan kilpailutapahtuman järjestäjien avuksi.

6. Vapaaehtoisten koulutus

Jotta voimme varmistua, että kilpailutoiminnassamme mukana olevat toimitsijat tuntevat muun muassa kilpailutoimintaan liittyvät säännöt sekä käytänteet, SML järjestää vuosittain toimitsijakoulutuksia kilpailun nimetyille toimitsijoille (mm. valvoja, kilpailun johtaja, kilpailun sihteeri).

Koulutuksia järjestetään vuosittain 2–4 sekä kevät- että syyskaudella. Osa koulutuksista järjestetään niin sanotusti perinteisempinä läsnäolokoulutuksina ja osassa koulutuksista hyödynnetään etäyhteyksiä. Koulutusten sisältöjä pyritään myös kohdentamaan niin, että ensimmäistä kertaa toimitsijakoulutukseen osallistuville esitellään toimitsijatehtäviin liittyvät perusasiat perusteellisemmin kuin lisenssiä kertaaville osallistujille.

Varsinaisten koko päivän toimitsijakoulutusten lisäksi järjestetään myös lyhyempiä kertauskursseja jo olemassa olevien toimitsijalisenssien haltijoille tarpeen mukaan.

Varsinaisten toimitsijakurssien lisäksi tavoitteena on auttaa kerhoja ja/tai olla mukana järjestämässä järjestyksenvalvojien koulutusta, turvallisuus- ja ensiapukoulutusta, viestintään, ajanottoon liittyvää koulutusta sekä Motti-järjestelmän käyttöön liittyvää koulutusta. Koulutusten osalta voidaan tehdä yhteistyötä myös kuntien ja muiden yhdistysten, kuten liikunnan aluejärjestöjen kanssa.

6.1 Vuoden 2023 koulutukset

Kurssit	Ajankohta	Toteutustapa ja -paikka
Tutortoimitsijakoulutukset	helmi-maaliskuu 2023	Teams / alueellisesti
A + B + K	11.2.2023	Live-kurssi, Vierumäki
Motti-koulutukset	helmi-maaliskuu 2023	Teams
Valmentaja- ja ohjaajakoulutukset	helmi-maaliskuu 2023	Teams- ja live-osuudet

A + B (uudet toimitsijat)	huhti-toukokuu 2023	Etätoteutus (Teams)
A + B (kertaus)	huhti-toukokuu 2023	Etätoteutus (Teams)
A + B (uudet toimitsijat)	syyskuu 2023	Etätoteutus (Teams) / Live-tilaisuus?
A + B (kertaus)	syyskuu 2023	Etätoteutus (Teams) / Live-tilaisuus?
Tutortoimitsijakoulutukset	lokakuu 2023	Teams / alueellisesti
A + B + K	marraskuu 2023	Live-kurssi – Itä-Suomi/Pirkanmaa?
Motti-koulutukset	marras-joulukuu 2023	Teams?

6.2 Vuoden 2024 koulutukset

Kurssit	Ajankohta	Toteutustapa ja -paikka
Tutortoimitsijakoulutukset	tammikuu 2023	Teams / alueellisesti
A + B + K	helmikuu 2024	Live-kurssi – Keski-Suomi/Pirkanmaa?
Motti-koulutukset	helmikuu 2024	Teams?
A + B (uudet toimitsijat)	maalis-huhtikuu 2024	Etätoteutus (Teams)
A + B (kertaus)	maalis-huhtikuu 2024	Etätoteutus (Teams)
A+ B (uudet toimitsijat)	syyskuu 2024	Etätoteutus (Teams)
A + B (kertaus)	syyskuu 2024	Etätoteutus (Teams)
Tutortoimitsijakoulutukset	lokakuu 2024	Teams / alueellisesti
A + B + K	marraskuu 2024	Live-kurssi – Etelä-Suomi/Häme?
Motti-koulutukset	marras-joulukuu 2024	Teams?

6.3 Vuoden 2025 koulutukset

Kurssit	Ajankohta	Toteutustapa ja -paikka
Tutortoimitsijakoulutukset	tammikuu 2025	Teams / alueellisesti
A + B + K	helmikuu 2025	Live-kurssi – Itä-Suomi?
Motti-koulutukset	helmikuu 2025	Teams?

A + B (uudet toimitsijat)	maalis-huhtikuu 2025	Etätoteutus (Teams) / Live-tilaisuus?
A + B (kertaus)	maalis-huhtikuu 2025	Etätoteutus (Teams) / Live-tilaisuus?
A + B (uudet toimitsijat)	syyskuu 2025	Etätoteutus (Teams)
A + B (kertaus)	syyskuu 2025	Etätoteutus (Teams)
Tutortoimitsijakoulutukset	lokakuu 2025	Teams / alueellisesti
A + B + K	marraskuu 2025	Live-kurssi – Keski-Suomi/Pirkanmaa?
Motti-koulutukset	marras-joulukuu 2025	Teams?

6.4 Vuoden 2026 koulutukset

Kurssit	Ajankohta	Toteutustapa ja -paikka
Tutortoimitsijakoulutukset	tammikuu 2026	Teams / alueellisesti
A + B + K	helmikuu 2026	Live-kurssi - Etelä-Suomi?
Motti-koulutukset	helmikuu 2026	Etätoteutus (Teams)
A + B (uudet toimitsijat)	maalis-huhtikuu 2026	Etätoteutus (Teams) / Live-tilaisuus?
A + B (kertaus)	maalis-huhtikuu 2026	Etätoteutus (Teams) / Live-tilaisuus?
A + B (uudet toimitsijat)	syyskuu 2026	Etätoteutus (Teams)
A + B (kertaus)	syyskuu 2026	Etätoteutus (Teams)
Tutortoimitsijakoulutukset	lokakuu 2026	Teams / alueellisesti
A + B + K	marraskuu 2026	Live-kurssi - Itä-Suomi?
Motti-koulutukset	marras-joulukuu 2026	Teams?

Nämä ajankohdat ja paikat ovat alustavia, joten muutokset ovat mahdollisia.

7. Alueelliset tutortoimitsijat

Tukeaksemme uusien toimitsijoiden toimitsijapolun alkua, tarjoamme heille käytännön opastusta ja perehdytystä alueellisesti nimettyjen tutortoimitsijoiden avulla. Tutortoimitsijat nimeää SML:n kerhotoiminnan kehittäjä Miska Jokinen.

Tutortoimitsijakoulutuksia järjestetään 1–2 kertaa vuodessa, jossa käydään läpi tutortoiminnan tavoitteet sekä sovitaan käytännön järjestelyihin liittyvistä asioista, kuten yhteydenpidosta tutoroitavien kanssa ja yhteisistä palautekeskusteluista sekä liittotasoisesti että tutoroitavien henkilöiden kanssa.

Tutortoimitsijaverkosto toimii alueellisesti maakunnittain tai muuten selkeästi määritellyin alueittain, jotta esimerkiksi välimatka kilpailupaikoille sekä asiaan liittyvät kustannukset pysyisivät kohtuullisena.

Tutortoimitsija on uuden toimitsijan apuna kilpailutapahtumaan liittyvissä asioissa, kuten esimerkiksi viranomaislupaprosesseissa sekä varsinaisessa kilpailun toimitsijatehtävän suorittamisessa. Tutortoimitsija voi esimerkiksi olla apuna niin käytännön järjestelytehtävissä, kuten ilmoittautumisessa, ajanotossa tai katsastuksessa sekä myös kilpailun hallinnollisissa tehtävissä, kuten vaadittavien tuomariston pöytäkirjojen laadinnassa.

8. Yhteistyö eri kerhojen ja muiden yhdistysten välillä

Kerhojen ja muiden yhdistysten välinen yhteistyö on avainasemassa, jotta mukaan vapaaehtois- ja talkootehtäviin saadaan riittävästi ihmisiä kilpailutoimintaa varten. Moottorikerhoja on kannustettava tekemään yhteistyötä niin muiden jäsenkerhojen kuin paikkakunnalla toimivien muiden urheiluyhdistysten kanssa vaikkapa esimerkiksi talkoovaihdon avulla.

9. Viestintä, tavoitettavuus ja sosiaalinen media

Viestintä on tärkeässä roolissa ja toiminnan on hyvä näkyä sekä niin sanotuissa virallisissa asiayhteyksissä sekä sosiaalisessa mediassa. Viestintää on tärkeä tehdä yhteisellä viestillä ja jakaa laajasti niin liittotasoisesti kuin kerhojenkin kautta. Kaikessa viestinnässä on tärkeä tuoda esille positiivista viestiä, että talkoissa ja vapaaehtoistehtävissä on mukava toimia ja meidän porukkaamme on helppo uusienkin ihmisten tulla mukaan.

9.1 Vapaaehtoistoimijat ja talkootyön ahertajat esiin viestinnässä

Uusia tekijöitä halutaan mukaan toimintaan, mutta tärkeää on pitää myös huolta jo mukana olevista tekijöistä. On tärkeää nostaa esille vapaaehtoistoiminnan sekä uusia kasvoja että kokeneita konkareita esille kertomaan, miksi he ovat mukana näissä vapaaehtoistehtävissä sekä miksi juuri lukijankin olisi tärkeää tulla mukaan mukavaan vapaaehtoisporukkaan!

9.2 Talkoo- ja vapaaehtoistyön kalenteri

On tärkeää, että talkoo- ja vapaaehtoistehtävien löytäminen on helppoa ja nämä tehtävät olisivat koottuna yhdelle alustalle, jotta tiedon löytää samasta paikasta. Jotta vapaaehtoiset löytävät alustan, on sitä markkinoitava laajasti sekä järjestettävä opastusta ja neuvontaa alustan käyttöön.

Alusta voisi toimia ikään kuin kalenterityyppisesti, jossa olisi listattuna tulevat kilpailutapahtumat, mihin vapaaehtoiset voisivat tulla työskentelemään. Palveluun voisi mahdollisesti luoda oman profiilin tai integraation Motin kanssa, jolloin kaikkia tietoja ei tarvitse joka kerta syöttää erikseen vaan talkotehtäviin ilmoittautuminen olisi nopeaa ja helppoa. Lisäksi on tärkeää, että palvelussa olisi tiedot mahdollisista virallisista luvista ja korteista (järjestyksenvalvojakortti, Tieturva-kortit, ensiapukoulutukset) tai muusta ammattiosaamisesta, jota tapahtumassa voisi hyödyntää. Tapahtuman järjestäjällä olisi omat käyttöoikeudet palveluun, jonka kautta järjestäjä pystyy hallinnoimaan tapahtuman vapaaehtoisten tietoja sekä lataamaan tiedot esimerkiksi Exceliin.

10. Vapaaehtoisten työn huomiointi/palkitseminen

Kiitokset, palaute ja hyvän työn huomioiminen on varsinaisen tehtävän suorittamisen jälkeen tärkeää, jotta vapaaehtoiset saadaan mukaan työskentelemään tuleviinkin kilpailuihin. Kilpailuiden järjestäjät huomioivat talkoolaisia ja vapaaehtoisia tällä hetkellä muun muassa talkooruokailuiden, jäsen- ja ratamaksuvapautusten sekä saunailtojen merkeissä. On tärkeää pohtia, voisiko näihin luoda jonkinlaisen yhteisen toimintamallin, jolloin näitä voisi käyttää porkkanana vapaaehtoisten houuttelemiseen ympäri Suomen.

Liittotasoisesti aktiivisia vapaaehtoisia on tärkeä tuoda esille kerran vuodessa muutamia esimerkiksi perinteisen SML:n Gaalassa, jossa voitaisiin palkita vuoden toimitsija tai vaikkapa vuoden talkoolainen. Kerhoilla on tärkeä olla mahdollisuus nostaa esille omia aktiivisia talkoolaisiaan ja tuoda ehdotuksia palkittavista henkilöistä.

11. Versiohistoria

Vapaaehtoistoiminnan kehittämissuunnitelmaan on tehty seuraavat päivitykset ja muutokset.

Versio	Päivämäärä	Muutos	Muutoksetekijä
Versio 1.0	2.1.2023	Vapaaehtoistoiminnan kehittämissuunnitelman ensimmäisen version laatiminen	Miska Jokinen / SML
Versio 1.1	16.1.2023	Työpajan kommenttien päivittäminen sekä suunnitelman lähettäminen kommenttikierrokselle	Miska Jokinen / SML